

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Юридичний факультет
 Кафедра конституційного і адміністративного права

УЗГОДЖЕНО

Декан ЮФ

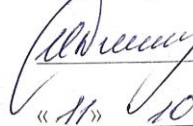

І. Сопілко

«09» 09 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Голухін

«11» 10 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Європейське законодавство та практика Європейського суду з прав людини
 у становленні та розвитку української правової науки»

Галузь знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітньо-професійна програма: Право

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2	90/3,0	10	20	-	60	-	-	Екзамен 2 с
Вечірня:	2	90/3,0	10	20	-	60	-	-	Екзамен 2 с
Заочна	2	90/3,0	6	4	-	80	-	-	Екзамен 2 с

Індекс: РДФ-9-081/21-1.3.2

СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021
		стор. 2 з 10	

Робочу програму навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика Європейського суду з прав людини у становленні та розвитку української правової науки» розроблено на основі освітньо-наукової програми «Право», робочих навчальних планів РДФ-9-081/21 та РДФ-9-081/21 підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Робочу програму розробила:
 доцент кафедри конституційного і адміністративного права М.О. Дей

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри конституційного і адміністративного права, протокол № 30 від «08» 08 2021 р.

В.о. завідувача кафедри О.А. Гусар

Програму навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика Європейського суду з прав людини у становленні та розвитку української правової науки» обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 081 «Право», (освітньо-наукова програма «Право») – кафедри господарського, повітряного та космічного права, протокол № 12 від «30.08.2021» р.

Завідувач кафедри Л.С. Нецька

Гарант освітньо-наукової програми І.М. Сопілко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Юридичного Факультету, протокол № 7 від «09» 09 2021 р.

Голова НМРР В.М. Вишневецький

УЗГОДЖЕНО
 Завідувач аспірантурою та
 докторантурою

 А.П. Лелеченко

«09» 09 2021 р.

Рівень документа – 36
 Плановий термін між ревізіями – 1 рік
 Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	7
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі права.

Метою курсу є визначення шляхів пошуку та вивчення практики ЄСПЛ та аналітичних матеріалів, які можуть бути використані в професійній діяльності, надання структури та методики ознайомлення та коректного посилання на рішення ЄСПЛ.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення основних напрямків та перспектив розвитку і вдосконалення механізму реалізації та захисту прав, свобод та інтересів людини;
- оволодіння системою знань щодо основних юридичних понять, національних та міжнародних механізмів захисту прав, свобод та інтересів людини;
- засвоєння сутності прав, свобод та інтересів людини, а також принципів їх захисту;
- набуття навичок тлумачення та застосування норм права в професійній діяльності щодо захисту прав людини на національному і міжнародному рівні.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Відповідно до освітньої-наукової програми «Право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і юридичного моделювання, наявні літературні дані;
- розробляти та досліджувати концептуальні, організаційно-правові моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів в юриспруденції, правозастосуванні та дотичних міждисциплінарних напрямках;
- планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, застосовувати сучасні методи наукометрії та лідерство під час реалізації наукових проєктів;
- застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу юридичної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;
- розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти в галузі права, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та методологічні проблеми організаційно-правового характеру з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів;
- ефективно застосовувати першоджерела Європейського та іншого міжнародного законодавства й правових актів міжнародних інституцій у науково-дослідній та навчальній діяльності;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021
		стор. 5 з 10	

- глибоке знання спеціалізованих правових галузей за напрямом дисертаційного дослідження.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 1) здатність працювати в міжнародному науковому контексті;
- 2) здатність опрацьовувати та застосовувати Європейське законодавство та акти міжнародних судових інституцій для генерації нових ідей в наукових дослідженнях; аналізувати та оцінювати вплив міжнародних правових актів на розвиток правової системи та науки в Україні;
- 3) володіння глибокими знаннями в галузі права за науковим напрямом дисертаційного дослідження:
 - теорії та філософії права, порівняльного правознавства, історії права та держави;
 - конституційного та муніципального права;
 - цивільного права та цивільного процесу, сімейного права, міжнародного приватного права;
 - господарського права, господарсько-процесуального права;
 - трудового права, права соціального забезпечення;
 - земельного права, аграрного права, екологічного права, природоресурсного права;
 - адміністративного права і процесу, фінансового права;
 - кримінального права та кримінології, кримінально-виконавчого права;
 - кримінального процесу та криміналістики, судової експертизи;
 - судоустрою, прокуратури та адвокатури; - міжнародного права (публічного);
 - інформаційного права, права інтелектуальної власності;
 - права національної безпеки, військового права.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях отриманих за результатами навчання за ОПП магістр з права.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки» який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»

Інтегровані вимоги модуля № 1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 студент повинен:

знати: нормативну базу, що регулює науку та освіту, цілі, завдання, принципи, основні напрями розвитку науки та освіти в Україні, форми здійснення інтеграції науки, освіти та виробництва в Україні, можливості розвитку інтеграційних зв'язків науки та освіти, встановлені чинним законодавством; проблеми застосування законодавчих норм щодо інтеграції науки та освіти в Україні

уміти: застосовувати нормативні документи у своїй діяльності; логічно тлумачити

норми права тих документів, які регламентують інтеграцію науки, освіти та виробництва в Україні; вирізняти зі змісту нормативних актів ті, які мають обов'язковий характер виконання, а які рекомендаційний; розробляти на основі типових документів нормативні документи закладу освіти щодо впровадження законодавчих норм у навчальний процес; впроваджувати зміни законодавства у внутрішні нормативні документи закладу освіти: статут, трудовий договір, навчальні програми, посадові інструкції, положення та ін.;

оволодіти навичками побудови взаємовідносин з іншими учасниками освітньо-наукового процесу відповідно до норм чинного законодавства; використання нормативних основ для реалізації наукових проектів в умовах освітнього процесу.

Тема 1. ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИКИ ЄСПЛ

Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та протоколи до неї. Законодавче закріплення обов'язкової юрисдикції ЄСПЛ з питань, що стосуються тлумачення і застосування Конвенції.

Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». Практику ЄСПЛ.

Тема 2. Пошук рішень ЄСПЛ в базі даних HUDOC та інших ресурсах

Конвенція та практика ЄСПЛ як джерело права в Україні. Систематизація та доступ до рішень створено базу даних HUDOC. Ухвали і доповіді Європейської комісії з прав людини; резолюції Комітету міністрів. База даних HUDOC. Пошук рішень в системі HUDOC.

Тема 3. Аналітичні документи ЄСПЛ

Веб-сайті ЄСПЛ. Збірки рішень та ухвал. Офіційна добірка найважливіших рішень та ухвал, відібраних бюро за пропозицією юрисконсульта (близько 30 справ на рік); рішення та ухвали, що суттєво впливають на розвиток, уточнення чи зміну практики; повні тексти або витяги з рішень, класифіковані за статтями, ключовими термінами та поняттями, зі вступом та стислим викладом рішення; річний показник. Огляд останньої практики Суду.

Інформаційний бюлетень практики. Посібники з практики. Аналітичні звіти з практики. COURTalks-disCOURS. Відеоматеріали COURTalks-disCOURS.

Тема 4. СТРУКТУРА РІШЕНЬ ЄСПЛ

Рішення «APPLICATION OF ARTICLE 41 OF THE CONVENTION» (Застосування статті 41 Конвенції) ЄСПЛ визначає вимоги заявника в розмірі справедливої сатисфакції. У ній є три пункти «Damage» (Шкода), «Costs and expenses» (Судові та інші витрати) та Default interest (Пеня).

Визначення поняття «офіційний переклад рішень Європейського суду». Застосування практики ЄСПЛ, яку варто з одночасним посиланням на норму ЄКПЛ, яку вона тлумачить.

Тема 5. Відкрита наукова політика ЄС

Відкрита наука як пріоритет політики Європейської Комісії та стандартним методом роботи.

Європейська хмара відкритих наук, яка дозволяє дослідникам з різних галузей та країн зберігати, курувати та обмінюватися даними.

Тема 6. Освіта для сталого розвитку

Сталий розвиток розглядається як частина загального концепту людства, що має відповісти на питання: як зробити наш розвиток гармонійним, поступальним, справедливим, як бачити перспективу і бути спокійним за власне майбутнє і майбутнє своїх дітей?

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021
	стор. 7 з 10		

2. Тематичний план

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Правове забезпечення наукових досліджень»									
		5 семестр				5 семестр			
1.1	Правові підстави використання практики ЄСПЛ	16	2	2 2	10	15	1	2	12
1.2	Пошук рішень ЄСПЛ в базі даних HUDOC та інших ресурсах	14	2	2	10	13	1	-	12
1.3	Аналітичні документи ЄСПЛ	14	2	2	10	14	1	1	12
1.4	Структура рішень ЄСПЛ	16	2	2 2	10	13	1	-	12
1.5	Відкрита наукова політика ЄС	15	1	2 2	10	14	1	1	12
1.6	Освіта для сталого розвитку	13	1	2	10	13	1	-	12
1.7	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	-	-	-	-	8	-	-	8
1.8	Модульна контрольна робота №1	2	-	2	-	-	-	-	-
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього за модулем №1		90	10	20	60	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60	90	6	4	80

2.4.1. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у 1 семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.4.2. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021
		стор. 8 з 10	

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з оцінки кібербезпеки.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1>

3.2.2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3.2.3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

3.2.4. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

3.2.5. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 року № 475/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80>

3.2.6. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: наук.-метод. посіб. для суддів. – 2-ге вид. виправл., доповн. – К., Фулей Т.І., 2015. – 208 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/ukraine/232716?download=true>

Допоміжна література

3.2.7. *Караман І.В.* Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство / І.В. Караман, В.В. Козіна. – К.: ВАІТЕ, 2015. – 136 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/ukraine/232776?download=true>

3.2.8. *Кочура О.О.* Практика та рішення Європейського суду з прав людини як джерела права в судовій практиці України / О.О. Кочура // Форум права. – 2014. – №1. – С. 286–293 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/plvepe/NAPU50/Downloads/FP_index.htm_2014_1_50.pdf

3.2.9. *Макбрайд Джеремі.* Європейська конвенція з прав людини та кримінальний процес / Джеремі Макбрайд. – К.: К.І.С., 2010. – 576 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nsj.gov.ua/files/documents/ECHR%20and%20Criminal%20procedure%20Mc%20Bride%20ukr.pdf>

3.2.10. Практика Європейського суду з прав людини: де знайти і як розібратися [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coe.int/en/web/criminal-justice-reform/publications>

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Урядовий портал : <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 26.09.2021).

3.3.2. Офіс реформ Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organivladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu> (дата звернення: 26.09.2021).

3.3.3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 29.09.2021).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-02-2021
		стор. 9 з 10	

СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна/вечірня форма	Заочна форма навчання
	Модуль № 1	
	1 семестр	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	56×4 = 20	56×4 = 20
Виконання експрес-контрольної роботи	-	56×4 = 20
Відповідь на практичному занятті з основних питань (денна) Виконання контрольного (домашнього) завдання (заочна)	56×4 = 20	56×4 = 20
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	
Усього за модулем № 1	60	60
Екзамен	40	40
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсowego проекту/роботи** в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				